

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการสารสนเทศของบุคลากรในกระทรวงยุติธรรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรในกระทรวงยุติธรรมที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกห้องสมุดกระทรวงยุติธรรม จำนวน 1,400 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2552 ของกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม) การกำหนดประชากรในการศึกษาครั้งนี้ครอบคลุมหน่วยงานที่มีสถานที่ตั้งอยู่ภายในอาคารกระทรวงยุติธรรมหรือตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงที่สะดวกต่อการมาใช้บริการ มีทั้งหมด 8 แห่ง ดังนี้

1. สำนักงานรัฐมนตรี	2. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
3. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	4. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
5. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	6. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
7. สำนักงานกิจการยุติธรรม	8. กรมคุมประพฤติ

ส่วนหน่วยงานอีก 3 แห่ง ได้แก่ กรมบังคับคดี กรมราชทัณฑ์ และสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดนั้น ไม่ได้ใช้เป็นประชากรในการวิจัย เนื่องจากสถานที่ตั้งของหน่วยงานอยู่ห่างไกลและหน่วยงานทั้ง 3 แห่งล้วนมีห้องสมุดของหน่วยงานสำหรับให้บริการอยู่แล้ว โดยเมื่อจำแนกประชากรตามตำแหน่งงานและหน่วยงานที่สังกัดจะได้ประชากร ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรจำแนกตามตำแหน่งงาน และหน่วยงานที่สังกัดในกระทรวงยุติธรรม

ตำแหน่งงาน	หน่วยงานที่สังกัดในกระทรวงยุติธรรม								รวม
	สำนักงาน ปลัด กระทรวง ยุติธรรม	กรม คุม ประพฤติ	กรม สอบสวน คดีพิเศษ	สำนักงาน กิจการ ยุติธรรม	สถาบัน นิติ วิทยา ศาสตร์	กรม พินิจ และ คุ้มครอง เด็กและ เยาวชน	สำนัก งาน รัฐมนตรี	กรม คุ้มครอง สิทธิและ เสรีภาพ	
1 นักวิชาการ ยุติธรรม	-	-	-	40	-	-	2	90	132
2 นิติกร	30	-	-	5	5	5	4	10	59
3 เจ้าหน้าที่ วิเคราะห์ นโยบายและ แผน	35	10	20	10	5	8	2	5	95
4 นักพัฒนา ทรัพยากร บุคคล	20	-	-	11	-	-	-	-	31
5 นักนิติ วิทยาศาสตร์	-	-	-	-	110	-	-	-	110
6 พนักงานคุม ประพฤติ	-	250	-	-	-	5	-	-	255
7 นักวิชาการ การเงินและ บัญชี	38	10	20	5	5	7	-	4	89
8 นักวิชาการ คอมพิวเตอร์	37	10	20	5	-	4	-	1	77
9 เจ้าหน้าที่ บริหารงาน ทั่วไป	30	10	20	15	5	20	3	15	118
10 พนักงาน สอบสวนคดี พิเศษ	-	-	267	-	-	-	-	-	267
11 บุคลากร	40	10	100	-	5	10	2	-	167
รวม	230	300	447	91	135	59	13	125	1,400

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	จำนวน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
นักวิชาการยุติธรรม	132	30
นิติกร	59	13
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	95	21
นักพัฒนาทรัพยากรบุคคล	31	7
นักนิติวิทยาศาสตร์	110	24
พนักงานคุมประพฤติ	255	57
นักวิชาการการเงินและบัญชี	89	20
นักวิชาการคอมพิวเตอร์	77	17
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป	118	26
พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ	267	60
บุคลากร	167	37
รวม	1,400	312

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973, p. 125) ได้บุคลากรกระทรวงยุติธรรม จำนวน 312 คน โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Proportional Stratified Random Sampling) เป็นไปตามสัดส่วนของตำแหน่งงานที่มีอยู่ในหน่วยงาน กระทรวงยุติธรรม ทั้ง 8 แห่ง และได้สุ่มรายชื่อของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลากจากรายชื่อของประชากรให้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเพื่อศึกษาความต้องการสารสนเทศของบุคลากรในกระทรวงยุติธรรม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการสารสนเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถามในหัวข้อต่าง ๆ เช่น ความสำคัญของสารสนเทศ คุณสมบัติของสารสนเทศ การใช้และความต้องการสารสนเทศ ความพึงพอใจในการใช้บริการสารสนเทศ และคุณภาพการให้บริการสารสนเทศ เป็นต้น

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม

3. ศึกษาตัวอย่างคำถามที่จะใช้ในแบบสอบถามจากวิทยานิพนธ์ ได้แก่ วิทยานิพนธ์เรื่องความต้องการและการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของอาจารย์กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติของจิตติวรณ สิริวิรัชธรรม (2551) และ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการรับรู้คุณภาพการบริการในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ กัลยา สร้อยสิงห์ (2548) เป็นต้น

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลักตรวจสอบความเหมาะสมในการใช้คำ สำนวนภาษา และความชัดเจนของคำถาม และตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน มีรายนามดังนี้

4.1 นางบังอร นพกุล บรรณารักษ์ชำนาญการ 8 สำนักหอสมุด
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

4.2 อาจารย์วันทนา กิตติศรีวรพันธุ์ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและประกันคุณภาพการศึกษา สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา

4.3 อาจารย์ทิพา ปลื้มจินดา อาจารย์ประจำภาควิชาสารสนเทศศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IC) ทั้งนี้ คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วเสนอมหาวิทยาลัยที่ปรึกษาหลักหรืออาจารย์ที่ปรึกษาร่วมเพื่อตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำไปใช้

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ณ กระทรวงยุติธรรม แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .84

7. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรกระทรวงยุติธรรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 1 ชุดแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับเพศ ตำแหน่งงาน ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 สภาพการใช้บริการห้องสมุดกระทรวงยุติธรรม

ตอนที่ 3 ความต้องการสารสนเทศของบุคลากรในกระทรวงยุติธรรม

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจต่อการให้บริการสารสนเทศของห้องสมุดกระทรวงยุติธรรม

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาห้องสมุดกระทรวงยุติธรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาถึงกองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม อธิบดีกรมคุมประพฤติ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม ผู้อำนวยการสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บข้อมูลจากบุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 312 คน ตามหน่วยงานที่สังกัด โดยเริ่มแจกแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม-31 สิงหาคม พ.ศ. 2552 และได้นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ภายหลังจากที่ได้มีการแจกแบบสอบถามแล้ว ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมารวม 312 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ และคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล
2. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นข้อมูลสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

มาดำเนินการ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่งงาน ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

3. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการให้บริการห้องสมุด ภัทรวงษ์ศิริธรรม รวมทั้งแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ความต้องการสารสนเทศของบุคลากรใน ภัทรวงษ์ศิริธรรม และแบบสอบถามตอนที่ 4 ความพึงพอใจต่อการให้บริการสารสนเทศของ ห้องสมุดภัทรวงษ์ศิริธรรม มาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยให้คะแนนของคำตอบของแต่ละข้อคำถาม แบ่งการให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน 5
มาก	ให้คะแนน 4
ปานกลาง	ให้คะแนน 3
น้อย	ให้คะแนน 2
น้อยที่สุด	ให้คะแนน 1

ในการแปลผล ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การพิจารณาคะแนนเฉลี่ยตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2535, หน้า 22-25) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	
4.51 - 5.00	หมายถึง มากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง มาก
2.51 - 3.50	หมายถึง ปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง น้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง น้อยที่สุด

4. เปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศของบุคลากรภัทรวงษ์ศิริธรรม โดยจำแนกตาม ตำแหน่งงาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และสถิติทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

5. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

5.1 หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยหาค่า IC

5.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out)

กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ณ ภัทรวงษ์ศิริธรรม แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการครอนบาค ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .84